

Betegjogok, a harmadik generációs jog

„Lépések” program

Czeglédiné Kovács Ágnes

Gyula, 2008.November 21.

Az egészségügyi ellátáshoz való jog

- A betegnek **alapvetően joga van az egészségi állapota által indokolt, megfelelő folyamatosan hozzáférhető és megkülönböztetés nélküli egészségügyi ellátáshoz.** Megfelel az ellátás, ha az adott egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó **szakmai és etikai szabályok megtartásával** történik.
 - Folyamatosan hozzáférhető az ellátás amennyiben az egészségügyi ellátórendszer napi 24 órán keresztül igénybevehető. (Ez nem azt jelenti, hogy minden egyes egészségügyi szolgáltató minden időben elérhető, hanem azt, hogy a beteg a szükséges ellátást időben meg kell, hogy kapja.) Az ellátás megkülönböztetés nélküli, ha nem történik hátrányos megkülönböztetés a betegek között társadalmi helyzetük, politikai nézeteik, származásuk, nemzetiségük, vallásuk, nemük, szexuális irányultságuk, koruk, családi állapotuk, testi vagy értelmi fogyatékoságuk, képzettségük és minden egyéb, az egészségi állapotukkal össze nem függő okok alapján.

Az egészségügyi ellátás Magyarországon nem ingyenes. Akinek van egészségbiztosítása, annak az ellátásért az esetek többségében nem kell fizetnie. Azonban vannak olyan ellátások, amit részben vagy teljes egészében a betegnek kell kifizetnie (pl. bizonyos fogászati kezelések, ápolási osztályon történő gondozás, szépészeti műtétek stb.) Azt, hogy valamely ellátásért fizetni kell, minden esetben előre közlik a beteggel.

- **Minden betegnek joga van sürgős szükség esetén az életmentés, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalomának csillapításához és szenvedéseinek enyhítéséhez.**

A sürgős szükség esete akkor áll fent, ha azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne. Ilyen helyzetben a betegnek meg kell kapnia a szükséges ellátást akkor is, ha nem tudja igazolni, hogy biztosított (nincsen nála tébékártya).

A betegnek ahhoz is joga van, hogy ellátását az általa választott orvos végezze.

Azonban a szabad orvosválasztás feltétele, hogy az megfeleljen a beteg egészségi állapota által indokolt szakmai követelményeknek, a beteg is valamint az orvos is jogosult legyen az ellátásra, illetve annak elvégzésére. Amennyiben a beteg fekvőbeteg-ellátó intézményben választ orvost, tekintettel kell lennie az intézmény ellátási rendjére. A beteg kérheti egy másik orvos által történő megvizsgálását is.

El fordulhat, hogy a szükséges ellátásra nagyobb az igény, mint amit az adott intézményben teljesíteni képesek.

Ebben az esetben - ha erre mód van - ajánlani kell a betegnek egy másik intézményt, ahol a beavatkozást hosszabb várakozás nélkül el tudják végezni, vagy pedig várólistára kell helyezni. A várólista határozza meg, hogy a betegek milyen sorrendben juthatnak a megfelelő ellátáshoz. Amennyiben a beteg várólistára kerül, akkor tájékoztatást kell kapnia annak okáról, várható időtartamáról és esetleges következményeiről. A várólistán a sorrend kialakítása egységes, ellenőrizhető, nyilvánosságra hozott szakmai szempontok szerint, a várólistán szereplő betegek egészségi állapota által indokoltan és hátrányos megkülönböztetés nélkül (pl. a beteg anyagi helyzete, lakóhelye, nemzetiségi hovatartozása stb.) történik. A várólistával kapcsolatos kérdéseivel vagy kételyeivel a beteg kezelő orvosához illetőleg a betegjogi képviselőhöz fordulhat.

Az emberi méltósághoz való jog

- A beteg az emberi méltósághoz való joga alapján soha sem tekinthet a gyógyítás pusztá tárgyának. A kórház nem börtön. Az ellátás során a beteg jogainak gyakorlásában csak az egészségi állapota által indokolt ideig és mértékig korlátozható. Az ellátók kötelesek tekintettel lenni a beteg szeméremérzetére, ezért ruházatát csak a szükséges időre és szakmailag indokolt mértékben távolíthatják el. A beteget csak méltányolható okból és ideig szabad várakoztatni. Amennyiben a beteg úgy érzi, hogy emberi méltóságában megsértették, forduljon a betegjogi képviselőhöz.

A kapcsolattartás joga

- A kórház nem zárt intézmény! Hozzá tartozóival, barátaival a beteg írásban vagy szóban (telefonon) kapcsolatot tarthat és látogatókat fogadhat. A kapcsolattartásnak csak az intézmény feltételei, a betegtársak jogai és a betegellátás rendje szabhat korlátokat. A kapcsolattartás részletes szabályait az intézmény házirendje tartalmazza. A kórháznak gondoskodnia kell arról, hogy a beteg felvételekor megismerhesse a házirendet. Kiskorú gyermeknek és a súlyos állapotú betegnek joga van ahhoz, hogy egy személy - a betegellátást nem zavarva - éjjel-nappal mellette tartózkodjon. Hasonlóképpen a szülőn megjelölhet egy olyan nagykorú személyt, aki a vajúadás és a szülés során folyamatosan mellette lehet.

A beteg megtilthatja azt, hogy gyógykezelésének tényét vagy a kezelésével kapcsolatos egyéb információt más eltt feltárják. Például, ha nem akarja, hogy bárki is megtudja azt, hogy a beteg kórházban fekszik, akkor - kivételes esetektől eltekintve - az intézmény harmadik személlyel még a benntartózkodás tényét sem közölheti.

Betegnek joga van az egészségügyi intézményt elhagyni, ha ezzel mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti. Amennyiben úgy dönt, hogy a kórházi kezelésének befejezése eltt elhagyja az intézményt, tudatnia a szándékáról a kezelő orvosát! (Ha elégedetlen az ellátásával, vagy valami sérelem érte és ezért akar elmenni, távozása eltt fel kell keresnie fel a betegjogi képviselőt! Jogában áll kérnie más egészségügyi intézménybe történő áthelyezését is!)

Tájékoztatáshoz való jog

- A betegnek joga van ahhoz, hogy kezelő orvosától részletes tájékoztatást kapjon:
- egészségi állapotáról, beleértve ennek orvosi megítélését is,
- a javasolt vizsgálatokról, beavatkozásokról,
- a javasolt vizsgálatok, beavatkozások elvégzésének, illetve elmaradásának lehetséges előnyeiről és kockázatairól,
- a vizsgálatok, beavatkozások elvégzésének tervezett időpontjairól,
- döntési jogáról a javasolt vizsgálatok, beavatkozások tekintetében,
- más lehetséges eljárásokról, módszerekről,
- az ellátás folyamatáról és várható kimeneteléről,
- az egyes vizsgálatok, beavatkozások eredményéről,
- a további ellátásokról,
- a javasolt életmódról, valamint
- megtudhatja az ellátásban közvetlenül közreműködő személyek nevét, szakképesítését és beosztását.
- A tájékoztatásnak érthetőnek kell lennie. Ha valamit nem értett, valamiben bizonytalan vagy újabb problémák merültek fel, ellátása során bármikor kérdezze meg orvosát, ápolóját. A kérdések a beteg gyógyulását és az orvos tájékozódását segítik, ezért ne érezze senki kellemetlennek, még akkor sem, ha úgy érzi, nehéz pontosan megfogalmazni az őt érdeklő problémákat. Jó, ha előkészül az orvossal való találkozásra. Esetleg még otthon írja fel az Önt érdeklő kérdéseket, az aggasztó tüneteket, egyszóval mindent, amit fontosnak tart megtudni vagy elmondani. Nagyon fontos dologról, az egészségéről van szó, ne szégyellje elmondani panaszait, félelmeit! Ne vegye zaklatásnak, az orvos kérdéseit! A gyógykezelése szempontjából nagyon fontos lehet az olyan információ is, aminek Ön nem tulajdonít jelentőséget.

Önrendelkezéshez való jog

- A beteget is megilleti az önrendelkezéshez való jog. Bizonyos törvénybe foglalt kivételektől eltekintve dönti el, hogy a javasolt beavatkozásokat elvégezzék-e avagy sem. Az beleegyezésének tévedéstől, megtévesztéstől, fenyegetéstől és kényszertől mentesnek kell lennie, és megfelelő tájékoztatáson kell alapulnia. A beleegyezését bármikor visszavonhatja. (Azonban, ha a beleegyezését alapos ok nélkül vonja vissza, a felmerült költségeket kifizetetheti!) Arra is van lehetőség, hogy megjelöljön egy felnőtt személyt (helyettes döntéshozó), aki jogosult a beleegyezés illetve a visszautasítás jogát helyette gyakorolni. A helyettes döntéshozó megnevezésének formai követelményei vannak, rendelkezni lehet:
 - saját kezűleg írt és aláírt, vagy
 - géppel (más személy által) leírt, saját kezűleg is és két tanú által is aláírt (a tanúk lakcímének is szerepelnie kell), vagy
 - közjegyző által szerkesztett okiratban, vagy
 - írásképtelensége esetén szóban, két tanú előtt (nyilatkozatát rávezetik a kórlapjára, amit a tanúk aláírnak).
- Ha a beteg átmenetileg vagy tartósan olyan állapotba került, hogy az orvosi kezeléseire vonatkozó döntéseket nem képes meghozni, és korábban helyettes döntéshozót sem nevezett meg, akkor az Egészségügyi törvényben foglalt módon, közeli hozzátartozója (első sorban az Önnel egy háztartásban élő házastársa, nagykorú gyermeke, szülője stb.) jogosult a döntések meghozatalára. A hozzátartozó döntése semmiképpen sem érintheti hátrányosan a beteg egészségi állapotát.

Amennyiben a beteg olyan kezelést utasít vissza, aminek elmaradása súlyos vagy maradandó károsodást eredményezhet, akkor az elutasítást - a fenti formai követelményeknek megfelelően - írásba kell foglalnia. Felnőtt, belátási képességének birtokában lévő beteg visszautasíthat életmentő vagy életmegg hosszabbító kezelést is. Ezt csak akkor teheti, ha olyan gyógyíthatatlan betegségben szenved, amely rövid időn belül halálhoz vezet. (Ha ilyen döntést hozott a beteg javasoljuk számára hogy, keresse meg a betegjogi képviselőt!)

- Betegnek lehetősége van arra is, hogy még belátási képessége birtokában rendelkezzen orvosi kezeléséről arra az időre, amikor állapota miatt ezt már nem tudja megtenni. (Ezt a rendelkezést "él végakaratként" nevezik.) Amennyiben a betegnek határozott elképzelése van arról, hogy élete végén, amikor már öntudatlan állapotban van, milyen kezeléseket nem kívánna magának (pl. újraélesztés, gépi lélegeztetés, operáció, mesterséges táplálás stb.), akkor célszerű el végakaratot készítenie. Ebben a dokumentumban is megjelölhet egy hozzá közelálló személyt, akiről úgy gondolja, hogy ismeri az értékrendjét, és az orvosi kezelésére vonatkozó döntéseket és az akaratának megfelelően hozza majd meg. Az el végakaratot közjegyzőnek kell okiratba foglalnia, és két évente meg kell újítani.

Betegnek joga van ahhoz is, hogy halála esetére rendelkezzen a holttestét érintő beavatkozásokról. Az Egészségügyi törvény rendelkezései szerint megtilthatja, hogy holttestéből szervet és szövetet gyógyítás, kutatás vagy oktatás céljából eltávolítsanak, valamint kérheti, hogy holttestének boncolásától tekintsenek el.

Orvosi titoktartáshoz való jog

- A beteg egészségügyi ellátásában résztvevő személyeknek az ellátás során tudomásukra jutott egészségügyi és személyes adatait (orvosi titok) bizalmasan kell kezelniük, és azokat csak az arra jogosultakkal közölhetik. Kik jogosultak a beteg orvosi titkait megismerni? Első sorban azok, akiket erre feljogosít. A kórházba történő felvételekor meg kell, hogy kérdezzék arról, kinek adható felvilágosítás, illetve kiket zár ki az egészségügyi adatainak részleges vagy teljes megismeréséből. (Amennyiben erről nem rendelkezik, akkor a közeli hozzátartozóit tájékoztatják.)

Betegnek joga van ahhoz, hogy vizsgálata és gyógykezelése során csak azok legyenek jelenek, akiknek a részvétele az ellátásban szükséges, illetve azok, akiknek az otthontávozáshoz hozzájárult. (Ezen általános szabály alól törvény kivételt tehet!) A beteg vizsgálatának és kezelésének olyan körülmények között kell történnie, hogy azt az beleegyezése nélkül mások ne láthassák, ne hallhassák, kivéve, ha ez elkerülhetetlen. Az egészségügyi szakemberképzésre kijelölt intézményekben (ilyen minden klinika, de a legtöbb kórház is) nem kéri a beteg hozzájárulását ahhoz, hogy vizsgálatakor, kezelésekor hallgatók (tanulók) jelen lehessenek. Viszont arról előre tájékoztatni kell, hogy ilyen intézménybe utalják be, illetve ilyen intézményben fogják gyógykezelni. Amennyiben egyes konkrét esetekben kifejezetten tiltakozik a hallgatók (tanulók) jelenléte ellen, ezt a kívánságát az ellátóknak tiszteletben kell tartaniuk. Ahhoz, hogy hallgató (tanuló) az Ön testét érintő vizsgálatot, beavatkozást végezzen, minden esetben a beteg beleegyezésére van szükség. Mielőtt elutasító döntést hozna, gondoljon arra, hogy az egészségügyi szakemberképzés elképzelhetetlen gyakorlati oktatás nélkül. Mindannyiunk érdeke, hogy megbetegedésünk esetén jó szakemberek ellátásában részesüljünk. (De az sem mellékes szempont, hogy az oktatás során az átlagosnál nagyobb figyelmet fordítanak a betegre!)

Tájékoztatáshoz való jog

- A tájékoztatáshoz nem csak a tiszta tudatállapotú felnőtteknek van joga, hanem minden betegnek, aki kapcsolatba tud lépni a környezetével. Gyermek, korlátozott tudatállapotú felnőttek esetében a tájékoztatáskor figyelembe kell venni a beteg életkorát, szellemi érettségét, pszichés állapotát. Amennyiben a beteg csak részben, vagy egyáltalán nem tájékoztatható, akkor a teljes körű tájékoztatást annak a személynek kell megadni, aki a beteg helyett jogosult az orvosi kezelésekre vonatkozó döntéseket meghozni.

Természetesen ahhoz is joga van a betegnek, hogy ne tájékoztassák. Amennyiben nem kér tájékoztatást, vagy nem mindenről akar tudni, akkor ezt előre közölje az orvosával!

A betegről a gyógykezelése során a legkülönbözőbb adatokat tartalmazó egészségügyi dokumentáció (tehát nem csak zárójelentés) készül. A betegnek joga van ebbe a dokumentációba betekinteni, illetve - saját költségére - másolatot készíttetni. Amennyiben a dokumentációban hibás vagy olyan bejegyzést talál, amivel nem ért egyet, joga van azt kijavíttatni. (Ilyen esetben a kifogásolt bejegyzésnek is olvashatónak kell maradnia.)

Beteg jogainak érvényesülése

- A betegnek joga van az egészségügyi ellátással kapcsolatban az egészségügyi szolgáltatónál, illetve annak fenntartójánál írásban vagy szóban panaszt tenni. A panaszt kötelesek kivizsgálni és ennek eredményér 10 munkanapon belül írásban tájékoztatást adni. (Természetesen olyan szóbeli panasz esetén, amikor a panasz okát megszüntették, nincsen szükség az írásos válaszra.)

Minden egészségügyi szolgáltatónál (a családorvostól a klinikáig) működik betegjogi képviselő, akinek a legfőbb feladata, hogy segítse a betegeket jogai érvényesítésében. Amennyiben az egészségügyi ellátása kapcsán olyan probléma merül fel, aminek a megoldásához segítségre van szüksége, keresse fel a betegjogi képviselőt! Az egészségügyi szolgáltatónak gondoskodnia kell arról, hogy a betegek és hozzátartozóik megismerhessék a betegjogi képviselő kilitétét és elérésnek módját.

Betegek kötelezettségei

- Eredményes gyógyító tevékenység csak a beteg és az ellátók kölcsönös együttműködése révén lehetséges, ezért a betegnek nem csak jogai, de kötelezettségei is vannak. E kötelezettségeknek a betegnek elsősorban a saját és mások gyógyulása érdekében kell eleget tennie. A beteg - saját érdekében - mindenekelőtt köteles együttműködni az ellátó egészségügyi dolgozókkal az alábbiak szerint:
- Tájékoztatni kell mindarról, aminek ismerete szükséges a megfelelő gyógykezeléshez. Különösen fontos elmondani korábbi betegségeit, gyógykezelését; azt, hogy milyen gyógyszereket szed, illetve szedett, valamint fel kell tárnia azokat a kockázati tényezőket is, amelyek az egészséget károsíthatják.
- Tájékoztatni kell az ellátókat - saját betegségével összefüggésben - mindarról, ami mások életét vagy testi épségét veszélyeztetheti, így különösen a fertőző betegségekről és a foglalkozás végzését kizáró megbetegedésekről, állapotokról. (Egyes fertőző betegségek esetén azt is meg kell mondania, hogy a fertőzést kitől kaphatta és kit fertőzhetett meg.)
- El kell mondania, hogy egészségügyi ellátásával kapcsolatban korábban milyen jognyilatkozatokat tett (pl. helyettes döntéshozót nevezett meg, élvégakaratot készített).
- Miután hozzájárult a beavatkozásokhoz, köteles betartani az orvosoknak a gyógykezelésével kapcsolatos rendelkezéseit.
- Természetesen köteles betartani a jogszabályokat, az intézmény házirendjét és a térítésköteles ellátások ellenértékét megfizetni.
- Hitelt érdemlően igazolnia kell a személyes adatait és azt, hogy van-e egészségbiztosítása.
- Köteles tiszteletben tartani más betegek és az egészségügyi dolgozók jogait.

Egészségügyi dolgozók jogai

- Mint minden magyar állampolgárnak, az egészségügyi dolgozónak is joga van ahhoz, hogy emberi méltóságát tiszteletben tartsák. E jog minden más emberre kötelezettségeket ró (különösen: lelkiismereti és világnézeti meggyőződésének, jóhírnevének, magánéletének, magánítikainak tisztelete, egészségének és testi épségének óvása, a vele szembeni kulturált viselkedés). Mindezekén túl, az egészségügyi dolgozót foglalkozása gyakorlása során különös jogok is megilletik:
- - Az orvosnak joga, hogy a tudományosan elfogadott vizsgálati és terápiás módszerek közül szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó, az általa illetve az ellátásban közreműködő személyek által ismert és gyakorolt, a rendelkezésre álló tárgyi és személyi feltételek mellett végezhető eljárást. Az orvos nem kötelezhető arra, hogy az általa választott eljárás helyett más - tudományosan szintén elfogadott - beavatkozást végezzen. (Amennyiben a beteg más, tudományosan szintén elfogadott ellátást kíván, a kezelő orvosának olyan másik orvoshoz kell irányítania, aki azt a beavatkozást elvégzi.)
- Az orvosnak (szakdolgozónak) bizonyos esetekben meg kell tagadnia, illetve megtagadhatja a beteg ellátását. Az orvosnak meg kell tagadnia az ellátását abban az esetben, ha:
- az jogszabályba ütközik,
- szakmai szabályba ütközik (tehát nem a tudományosan elfogadott beavatkozást akarják elvégeztetni),
- az ellátásra az orvos (szakdolgozó) fizikailag alkalmatlan (pl. beteg),
- a kért ellátásra nincsen szükség.
- Az ellátást megtagadhatja az orvos (szakdolgozó) akkor, ha:
- a beteg nem igényel azonnali ellátást (későbbre halasztható, visszarendelhető), feltéve, ha ez a betegre nem ró ésszerűtlen terhet (pl. utazás, hosszas várakozás),

- a beteg az együttműködési kötelezettségét súlyosan megsérti (és nem áll fenn a sürgős szükség esete),
- az ellátó életét, testi épségét a beteg magatartása veszélyezteti.
- Az ellátást megtagadhatja az orvos (szakdolgozó), de a beteget másik ellátóhoz kell irányítani abban az esetben, ha:
- más betegnek azonnali ellátásra van szüksége,
- nincsenek meg az ellátás feltételei,
- a beteg sértő, fenyegető magatartást tanúsít (feltéve, ha ezt a magatartást nem a betegsége okozza),
- a beteghez személyes kapcsolat fűzi (pl. rokona, barátja, haragosa),
- az ellátás az orvos (szakdolgozó) erkölcsi felfogásával, lelkiismereti, vallási meggyőződésével ütközik.
- Az orvosnak joga van arra (és ez egyben erkölcsi kötelessége is), hogy betegét körültekintően, szükség szerint fokozatosan, a beteg állapotára és körülményeire tekintettel tájékoztassa.

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről I

- **30. §** (1) A betegjogi képviselő a (2)-(5) bekezdésekben foglaltaknak megfelelően ellátja a betegek e törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti őket e jogaik megismerésében és érvényesítésében.
- (2) A betegjogi képviselő tevékenysége különösen az alábbiakat foglalja magában:
 - a) segíti a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos megjegyzések, kérdések feltételében,
 - b) segít a betegnek panaszának megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását,
 - c) a beteg írásbeli meghatalmazása alapján panaszt tehet az egészségügyi szolgáltató vezetőjénél, fenntartójánál, illetve - a beteg gyógykezelésével összefüggő ügyekben - eljár az arra illetékes hatóságnál, és ennek során képviseli a beteget,
 - d) rendszeresen tájékoztatja az egészségügyi dolgozókat a betegjogokra vonatkozó szabályokról, azok változásáról, illetve a betegjogok érvényesüléséről az egészségügyi szolgáltatónál.
- (3) A betegjogi képviselő egyedi ügyekben kizárólag a beteg által kapott meghatalmazás keretei között járhat el.
- (4) A betegjogi képviselő tevékenysége során az egészségügyi szolgáltató működésével kapcsolatban észlelt jogsértő gyakorlatra és egyéb hiányosságokra köteles felhívni a szolgáltató vezetőjét, illetve fenntartójának a figyelmét, és azok megszüntetésére javaslatot tesz. A felhívás eredménytelensége esetén a betegjogi képviselő jogosult az illetékes szervhez, illetve személyhez fordulni.
- (5) A betegjogi képviselő különös figyelmet fordít az életkoruk, testi vagy szellemi fogyatékoságuk, egészségi állapotuk, illetve társadalmi-szociális helyzetük miatt kiszolgáltatott helyzetben lévő betegjogi védelmére, valamint az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésével kapcsolatos panaszokra, meghatalmazás alapján képviseli a beteget a követelmény megsértésének megállapítására irányuló hatósági eljárás során.

- **31. §** (1) A betegjogi képviselő - az ellátás zavartalanságát nem veszélyeztetve - illetékességi körében jogosult:
 - a) az egészségügyi szolgáltató működési területére belépni,
 - b) a vonatkozó iratokba betekinteni,
 - c) az egészségügyben dolgozókhöz kérdést intézni.
- (2) A betegjogi képviselő köteles a betegre vonatkozó orvosi titkot megtartani, és a beteg személyes adatait a vonatkozó jogszabályok szerint kezelni.
- (3) Amennyiben a beteget a biztosítási jogviszonyával összefüggésben éri joghátrány, a betegjogi képviselő az eset kivizsgálása érdekében az Egészségbiztosítási Felügyelethez fordulhat.
- **32. §** (1) A betegjogi képviselő a külön jogszabály szerinti szervezet keretei között látja el feladatait.
- (2) A betegjogi képviselő nem állhat azzal az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban, amely az általa képviselendő betegek részére egészségügyi szolgáltatást nyújt.
- **33. §** (1) Az egészségügyi szolgáltató biztosítja, hogy a betegek és hozzátartozóik a betegjogi képviselőt ellátó személy(ek) kilétét és elérésük módját megismerhessék.
- (2) Az egészségügyi szolgáltató vezetője a külön jogszabályban meghatározott határidőn belül, a fenntartó harminc munkanapon belül érdemben megvizsgálja a betegjogi képviselő észrevételeit és azzal kapcsolatos állásfoglalásáról tájékoztatja.

1/2004.évi SzCsM rendelet betegjogi, az ellátottjogi és gyermekjogi képviselők működésének rendjéről

- **4. § (1)** A képviselői tevékenysége alatt, és e tevékenység megszűnésétől számított egy éven belül
- a) azt az egészségügyi, szociális, gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzőt (a továbbiakban együtt: szolgáltató), ahol képviselői tevékenységet fejtett ki, hatóság vagy egyéb szervezet eltilt, illetve peremgelzés eljárásban nem képviselheti, részükre jogi szolgáltatást nem nyújthat és tilos ügyvédi megbízást nem fogadhat el;
- b) azoktól a személyektől, illetve törvényes képviselőktől, akiknek ügyével képviselőként foglalkozott, ügyvédi megbízást nem fogadhat el.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti rendelkezéseket
- a) a képviselő közeli hozzátartozójára [Ptk. 685. § b) pont],
- b) a képviselő személyes közreműködésével működő alapítványra, egyesületre, közhasznú társaságra, ügyvédi irodára,
- c) olyan gazdasági társaságra, amelyben a képviselő tag, vagy személyes közreműködéssel munkát végez
- is alkalmazni kell.
- (3) A képviselő nem láthat el képviselői feladatokat annál a szolgáltatónál, amelynek felelősségét - egyéb feladatkörében eljárva, vagy általános ellenőrzési, felügyeleti jogkör gyakorlása során - egy éven belül vizsgálta, illetve amelynek működését egy éven belül ellenőrizte.

- (4) A képviselő nem járhat el olyan ügyben,
- a) amelyben vagy közeli hozzátartozója érdekelt vagy ellenérdek fél,
- b) amely azt a szolgáltatót érinti, amellyel
- ba) munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, vagy
- bb) a képviselői tevékenységét megelőző 2 éven belül munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban állt,
- c) amelyben tőle egyéb ok miatt elfogulatlan eljárás nem várható.
- (5) A (3)-(4) bekezdésben meghatározott kizáró okok bármelyikének fennállásáról a képviselő haladéktalanul tájékoztatja a Közalapítványt. A Közalapítvány kijelöli az ügyben helyette eljáró személyt.
- **5. § (1)** A szolgáltató gondoskodik arról, hogy a képviselő
- a) neve, elérhetősége, fogadóóráinak helye és időpontja a szolgáltató területén jól látható helyen kifüggesztésre kerüljön,
- b) a szolgáltató területére beléphessen, munkáját zavartalanul végezhesse,
- c) látogatása során a szolgáltató területén belül könnyen megközelíthető és négy szemközti beszélgetés lefolytatására alkalmas helyiség álljon rendelkezésre,
- d) a vonatkozó iratokba, dokumentációba betekinthessen,
- e) a helyszínen tájékozódhasson, az alkalmazottakhoz és a szolgáltatást igénybe vevőkhöz kérdést intézhessen, velük megbeszélést, egyeztetést kezdeményezhessen és folytathasson,

- *f)* értesüljön az érdek-képviselői fórum ülésének időpontjáról, amennyiben a szolgáltatónál működik ilyen fórum.
- (2) A szolgáltató köteles együttműködni a képviselővel.
- (3) Az egészségügyi és a szociális szolgáltató vezetője a képviselőtől érkezett,
 - *a)* panasz kivizsgálására irányuló megkeresésre 30 napon belül, ha a panasz kivizsgálásához, orvoslásához más szerv, hatóság megkeresése szükséges 60 napon belül érdemben válaszol,
 - *b)* a szolgáltató működésével kapcsolatos észrevételre 15 napon belül érdemben válaszol,
 - *c)* a szolgáltatást igénybe vevővel kapcsolatos dokumentáció megtekintésére, illetve a dokumentációról való másolat készítésére vonatkozó megkeresést, amennyiben a dokumentáció helyben rendelkezésre áll azonnal, egyéb esetben 5 munkanapon belül teljesíti.
- (4) A gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi szolgáltató vezetője a (3) bekezdés szerinti megkeresésekre a Gyvt. 11/A. §-ának (6) bekezdésében meghatározott határidőn belül érdemben válaszol.

- **6. § (1)** A képviselő a 7. §-ban, a 8. § (1) bekezdésének *b)* pontjában és a 10. § *b)* pontjában foglaltakon túl az általa meghatározott időpontban fogadóórát tarthat a Közalapítvány által megközpontosított területi irodában.
- (2) A képviselő a hozzá érkezett megkereséseket, valamint eljárását és intézkedéseit írásban dokumentálja. A képviselő tevékenysége során az adatvédelemre vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak megfelelően jár el.
- (3) A képviselő munkájáról, eljárásának tapasztalatairól, valamint az általánosítható problémákról éves beszámolót készít, amelyet a tárgyévet követő év január 15-éig megküld a Közalapítvány Kuratóriuma elnökének.
- ***A betegjogi képviselőre vonatkozó külön szabályok***
- **7. §** A betegjogi képviselő a fekvőbeteg-szakellátást végző egészségügyi szolgáltatónál legalább heti egy napon fogadóórát tart.

Közvetít Tanács

- **1997.évi CLIV. Törvény 34. § (1)** A beteg és az egészségügyi szolgáltató között felmerül jogviták peren kívüli megoldására a felek együttesen kezdeményezhetik a jogvita közvetítési eljárás keretében történő rendezését.
- (2) A közvetítési tanács összetételét, a közvetítési eljárás rendjét külön törvény szabályozza.

- www.jogvedok.hu

